

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Palotás Csongor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Palotás Csongor ügyvéd) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek – az Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviseleti Osztálya (1363 Budapest, Pf. 24., ügyintéző: dr. Érsek Emese) által képviselt Budapest Környéki Törvényszék(Budapest, Thököly út 97-101.) II. rendű alperes ellen sérelemdíj megfizetése iránt indult perében a Székesfehérvári Törvényszék 2016. szeptember 8. napján meghozott 10.P.20.769/2015/26. számú ítélete ellen a felperes részéről 27. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

A felperes által az államnak külön felhívásra fizetendő kereseti illeték összegét 210.000 (kétszáz tízezer) forintra leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 280.000 (kétszáznyolcvanezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében a Pp. 2. § (1) és (3) bekezdése alapján kérte az alperes kötelezését 3.500.000 forint sérelemdíj és járulécai megfizetésére. Előadta, hogy a Monori Járásbíróság a 3.P.20.424/2011. számon folyamatban volt peres eljárásban megsértette a per tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő jogát. A Monori Járásbíróság a 2013. május 16-án kelt 38. sorszámu végzésével indokolás és az alkalmazandó jogszabályok megjelölése nélkül állapította meg az eljárás szünetelését. A felperes a Monori Járásbíróság elnökének a 2014. május 30. napján megküldött beadványában eljárási kifogást terjesztett elő, amelyben kérte a szünetelést megállapító végzés hatályon kívül helyezését és az alapper folytatását. A Monori Járásbíróság az eljárási kifogást nem bírálta el, saját eljárási hibáit nem orvosolta, majd megállapította a per megszűnését. A megszüntető végzéssel szemben előterjesztett felperesi fellebbezést hivatalból elutasító végzéssel szemben a felperes újabb fellebbezést terjesztett elő, amely folytán a Budapest Környéki Törvényszék 3.Pkf.52.244/2014/2. számú, 2015. március 19. napján kelt határozatával az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A felperes hivatkozott arra is, hogy a másodfokú bíróság indokolatlanul késve bírálta el a fellebbezését, amely az eljárás elhúzódtását eredményezte. A felperes kifejtette, hogy keresete elbírálására az új Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni, vagyis a sérelem bekövetkeztét a felperesnek nem kell bizonyítania.

Az alperes kérte a felperes keresetének elutasítását. Előadta, hogy a felperes keresetének elbírálása során nem az új, hanem a régi Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni, illetve az akkor hatályos Pp. 2. §-át, amely szerint a fél a perek tisztességes lefolytatásának megsértése esetén utólagos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt. Az alapperben eljáró bíróságok azonban a rájuk vonatkozó eljárási szabályokat betartották, az időszerűséget biztosították, ezért a felperes keresete alaptalan. Előadta, hogy a felperes által hivatkozott, a Monori Járásbíróság elnökéhez címzett, az eljárás szabálytalansága miatti kifogást tartalmazó levél a járásbíróságon nem lelhető fel. Hivatkozott arra is, hogy a felperes nem volt elzárva attól, hogy jogai érvényesítése érdekében újabb peres eljárást indítson.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte a perköltség viselésére. A 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptk.) 8. §-ára utalással kifejtette, hogy a perben mind az eljárás tisztességtelenségére, mind a felperes személyiségi jogai megsértésére alapított kereseti kérelmek tekintetében a régi Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alapperben eljáró Monori Járásbíróság jogszerűen állapította meg az eljárás szünetelését, mivel a felperes felhívás ellenére nem csatolta a KEKKH-tól kapott igazolást arra nézve, hogy az alapper III. rendű alperesének nem volt más idézhető címe. A felperes hirdetményi idézés iránti kérelme tehát nem felelt meg a jogszabályi feltételeknek, ezért a szünetelés megállapítása indokolt volt. Amennyiben az alapperben eljáró bíróság jogszerűtlenül intézkedett volna a szünetelés megállapításáról, a jogi képviselővel eljáró felperes elháríthatta volna a szünetelés jogkövetkezményeit azzal, hogy az eljárás folytatását kéri. E körben a felperes nem vitatta, hogy a szünetelést megállapító végzést kézhez vette, de arra hivatkozott, hogy azzal szemben eljárási kifogást terjesztett elő, amelynek igazolására ajánlott feladóvevényt csatolt. A perben a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a Monori Járásbíróságra 2013. május 30. napján eljuttatott beadványban az eljárási kifogás elutasítása esetére az eljárás folytatását kérte. A Monori Járásbíróság elnöke előtt azonban a felperesi beadvány nem volt ismert és az ezzel kapcsolatos megkeresések is eredménytelennek bizonyultak, tehát a felperes az általa postára adott küldemény tartalmát nem tudta igazolni. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem állapítható meg az sem, hogy a felperes a Pp. 2. § (1) bekezdése szerinti, a perek tisztességes lefolytatásához való jogának esetleges megsértése esetén a rendelkezésre álló jogorvoslatot igénybe vette volna. A Pp. 137. § (1) bekezdése szerinti szünetelés megállapítása esetén azzal szemben a jogorvoslat akként biztosított, hogy bármelyik fél egyoldalú kérelmével kezdeményezheti az eljárás folytatását. A felperesnek tehát az eljárás folytatása iránti kérelem előterjesztésére lehetősége lett volna, ezzel azonban nem élt. Nem állapítható meg az sem, hogy az alperes megsértette volna a felperesnek a Pp. 2. § (1) bekezdése szerinti, a per ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát. A peradatok ugyanis nem támasztják alá azt a felperesi előadást, amely szerint a Monori Járásbíróság elsőfokú végzése elleni felperesi fellebbezést indokolatlanul hosszú idő alatt terjesztették volna fel és bírálták volna el. Az elsőfokú bíróság a fellebbezés beérkezését követően azt az alpereseknek észrevételezésre kiadta, ezt követően került sor az iratok felterjesztésére és másodfokú elbírálására, amely az időközbeni törvénykezési szünetre is tekintettel nem tekinthető olyan hosszú időtartamnak, amely az ésszerű határidő követelményét sértené. Az elsőfokú bíróság megjegyezte továbbá, hogy a felperes által hivatkozott személyiségi jogok, így a birtokláshoz fűződő jogának érvényesítése, a lakhatás, a megközelíthetőség, gazdálkodás, valamint a személy- és vagyonvédelem terén megillető jogai nem az alperes magatartása következtében sérültek. Maga a felperes sem hivatkozott olyan alperesi jogsértésre, amely kifejezetten a felperes személye ellen irányult volna, és a felperes személyiségi jogait érintette volna. Az alperes részéről sem első-, sem másodfokon eljárási szabálysértés nem történt, egyébként az eljárási szabálysértés ténye önmagában, többlettényállás hiányában egyébként sem alapozná meg a felperes személyiségi jogsértésre alapított igényét.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes módosított kereseti kérelmének helytadó döntés meghozatalát, illetve az alperes perköltségben való marasztalását. Előadta, hogy az alapperben a Monori Járásbíróság a 38. sorszámú végzésével jogszabálysértően állapította meg az eljárás szünetelését. A felperes ugyanis a bíróság felhívására kifejezetten kérte az alapper III. rendű alperesének hirdetményi idézését, amely önmagában kizárta az alapper szünetelését. Az alapeljárásban emellett a felperes teljes személyes költségmentességben részesült, így a Monori Járásbíróság alaptalanul hívta fel a felperest az esetleges ügygondnoki díj megelőlegezésére. Az alapperben a Pp. 74. §-ára tekintettel ügygondnok kirendelésére egyébként sem volt törvényes mód, mivel azt nem lehetett megállapítani, hogy a III. rendű alperes ismeretlen helyen tartózkodna. Az alapperben tehát sem a Pp. 137. § (1) bekezdés c), sem annak d) pontja alapján nem kerülhetett volna sor az eljárás szünetelésének megállapítására. Az alperesnek az alapper tárgyalásának folytatására irányuló nyilatkozatként kellett volna értékelnie, hogy a felperes a 2013. május 24-én fax-on küldött beadványában írásbeli tanúvallomásokat terjesztett elő a Monori Járásbíróságon. Az alapper bírósága azért is tévedett a szünetelés elrendelése során, mert figyelmen kívül hagyta, hogy a felperes keresetlevelét kézbesítési vélelem folytán a III. rendű alperes részére kézbesítettnek kellett tekinteni. Miután pedig az alapperben a kézbesítési akadályok csak a III. rendű alperes vonatkozásában állhattak fenn, a per szünetelésének kilátásba helyezése is kizárólag a III. rendű alperes tekintetében merülhetett volna fel. A felperes hivatkozott továbbá arra, hogy az elsőfokú eljárásban postai feladóvevénnyel igazolta, hogy a 2013. május 30. napján kelt beadványában a Pp. 114. §-a alapján kérte a szünetelést megállapító végzés visszavonását, illetve hatályon kívül helyezését, amelyre tekintettel a felperes nem esett mulasztásba. A feladóvevény alapján az ellenkező bizonyításáig úgy kell tekinteni, hogy a beadvány a Monori Járásbíróság részére ténylegesen kézbesítésre is került. A bíróságoknak szükségképpen vezetniük kell a bejövő küldeményekre vonatkozó nyilvántartást, amelynek mellőzése önmagában is súlyos érdeksérelmet okoz a feleknek és alapvetően veszélyezteti a tisztességes eljárás, valamint a perek ésszerű időn belül történő befejezésének követelményét. A felperes fenntartotta azt az álláspontját, hogy a jelen perben az új Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni, miután az alperes másodfokú eljárásban hozott végzését az új Ptk. hatálybalépését követően hozták meg. Hangsúlyozta, hogy a Pp. 2. § (3) bekezdése nem csupán eljárási jogosultságot állapít meg, hanem egyúttal anyagi jogi jogcímet is biztosít az új Ptk.-ban szabályozott sérelemdíj bírósággal szembeni érvényesítésére. Kiemelte, hogy az alapperben előterjesztett keresete nem pusztán birtokvédelmi tárgyú volt, annak része volt ugyanis a felperes terhére elkövetett bántalmazás is, amelyre tekintettel a felperes a bírósággal szemben is sérelemdíjra tarthat igényt arra tekintettel, hogy a bíróság a bántalmazó elleni per eredményes lefolytatását a Pp. 2. § (1) bekezdésében írt kötelezettségét megszegve jogszabálysértően meggátolta. Az alperes eljárása során megsértette a per ésszerű időn belül való befejezésére vonatkozó kötelezettségét is, amikor mintegy hat hónapos késedelemmel intézkedett a felperesi fellebbezés felterjesztéséről. Kifogásolta végül az elsőfokú bíróságnak a feljegyzett illeték összegét megállapító rendelkezését.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását. Kiemelte, hogy a felperes keresetének jogcíme és ténybeli alapja a fellebbezés alapján sem egyértelmű annyiban, hogy az az eljárás tisztességtelenségére, valamint az ésszerű időn belüli befejezésének sérelmére alapított méltányos kártérítést meghaladóan mennyiben hivatkozik személyiségi jogainak megsértésére. Utóbbiakat illetően rámutatott, hogy a felperes fellebbezése sérti a Pp. 235. § (1) bekezdését. Előadta, hogy a felperes téves jogi álláspontot foglalt el az új Ptk. alkalmazhatóságát illetően, különös tekintettel arra, hogy az alapper a törvény hatálybalépését megelőzően megszűnt. A Ptké. 54. §-a értelmében a Ptk. szerződésen kívül okozott kárért való felelősségre vonatkozó rendelkezéseit a hatálybalépést követően tanúsított károkozó magatartás

esetén kell alkalmazni. Az alperes fenntartotta továbbá azt az álláspontját, hogy a per elbírálása során nem annak kellett jelentőséget tulajdonítani, hogy az alapperben sor került-e a felperes által hivatkozott eljárási szabálysértésre, az ugyanis többlettényállás hiányában nem alkalmas sem a személyhez fűződő jogok megsértésének, sem az eljárás tisztességtelenségének megállapítására. Miután pedig az alapper ügyviteli befejezés folytán zárult le, az eljárás ésszerű időn belüli befejezésének sérelme nem is értelmezhető. Megjegyezte, hogy a Pp. 137. § (3) bekezdése alapján szünetelő per megszűnése nem a bíróság határozatán, hanem a törvény rendelkezésén alapul. Hangsúlyozta, hogy a felperes az eljárás során adós maradt annak kifejtésével, hogy az alperesi bíróságnak a szüneteléssel kapcsolatos intézkedése, valamint az esetleges felterjesztési késedelem mennyiben minősíthető a tisztességes eljárásra vonatkozó alapelvi követelmény méltányos kártérítéssel szankcionálandó megsértésének akkor, amikor a szünetelés és annak jogkövetkezményei a megfelelő felperesi pervittel megszüntethetők lettek volna. E körülménynek különösen azért van jelentősége, mert kártérítésre csak abban az esetben van lehetőség, ha a sérelem jogorvoslati eljárásban nem orvosolható.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben bírálta felül, mert annak fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés].

A felperes fellebbezése érdemben alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítéltábla a döntésével egyetértett, annak jogi indokait – a fellebbezésben foglaltakra is figyelemmel – az alábbiak szerint pontosítja, illetve egészíti ki.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében tévesen állította, hogy a felperes fellebbezésének III. pontjában írtak a Pp. 235. § (1) bekezdését sértének, ugyanis a felperes az elsőfokú eljárás során, a 21. sorszámú iratban is hivatkozott már arra, hogy az alapper bírósága jogellenesen megakadályozta a felperest az ellene elkövetett bántalmazás miatti per eredményes lefolytatásában.

Alappal hivatkozott ugyanakkor az alperes arra, hogy a felperes kereseti kérelme annak ténybeli alapját és a petitumát illetően értelmezésre szorult annak érdekében, hogy a felperes által érvényesíteni kívánt igény és az arra tekintettel alkalmazandó jog meghatározható legyen. A felperes keresete arra irányult, hogy az alapeljárás bírósága a szünetelés megállapítása, az eljárás folytatásának elmulasztása és a megszűnést megállapító végzés elleni fellebbezés elbírálása során a Pp. szabályait megsértve járt el, amelynek következtében a felperesnek a tisztességes eljáráshoz, illetve a perek ésszerű időn belüli befejezéshez fűződő joga sérült. A felperes keresetét tehát a Pp. 2. § (3) bekezdése szerinti alapjogi sérelem miatti igényként kellett elbírálni, amelyhez sem a régi, sem az új Ptk. személyiségi jogi jogsértésre vonatkozó szabályainak alkalmazására nem volt szükség.

Az egyes törvényeknek az új Ptk. hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCLII. törvény 85. §-a a Pp. 3. § (2) bekezdését is módosította, amely a módosító törvény 191. § (3) bekezdése szerint 2014. március 15. napján lépett hatályba. Miután az alapeljárás 2014. március 15-e előtt indult, vizsgálni kellett, hogy a kereset elbírálása során a Pp. módosított vagy módosítás előtt rendelkezését kell-e alkalmazni. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 15. § (2) bekezdés a) pontja alapján a jogszabályi rendelkezést a hatálya alatt keletkezett tényekre és jogviszonyokra a jogszabály hatályvesztését követően is alkalmazni kell. A felperes által állított alapjogi sérelmet megalapozó igazságszolgáltatási jogviszony az alapper megindításával jött létre, ezért arra a Pp. akkor hatályos 3. § (2) bekezdésében írt szabályt kell alkalmazni, amely – mint anyagi jogi szabály

– a Ptk. kiegészítő alkalmazását sem igényelte. Tévesen következtetett tehát az elsőfokú bíróság, amikor a jogvita elbírálására a régi Ptk. szabályait tartotta irányadónak.

Ezt követően arról kellett állást foglalni, hogy felmerülhet-e olyan alapeljárással összefüggésben egyáltalán alapjogi sérelem, amely érdemi határozathozatal nélkül, szünetelés folytán fejeződött be. A Pp. 2. § (1) bekezdése a feleknek a bírósághoz fordulás joga mellett a perek ésszerű időn belül történő befejezéshez és a tisztességes eljáráshoz való jogát biztosítja. A Pp. 2. §-ának helyes értelmezése szerint e két utóbbi jog a jogviták elbírálásához fűződő alapjoghoz kapcsoltnak értendő, azaz a tisztességes eljáráshoz és a perek ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jog sérelme a felek közötti jogvitát végleg elbíráló határozattal jogerősen befejeződött eljárással összefüggésben merülhet csak fel. A perbeli esetben azonban nincs olyan alapeljárás, amelyben a bíróság a felek közötti jogvitát érdemben, jogerősen elbírálta volna, ezért az alapeljárás ésszerű időtartama vagy tisztességessége sem vizsgálható.

A felperes által megjelölt eljárási szabályszegéseket azért sem volt szükséges egyenként vizsgálni, mert az alapjogi sérelemre alapított igény nem azonosítható egyes eljárási szabályok megsértésével. Megjegyzi az ítéletábra, hogy amennyiben az alperesi bíróság a szünetelés megállapítása során eljárási szabályt sértett volna, annak következményeit a felperes az eljárás folytatása iránti kérelemmel elháríthatta volna.

A kifejtettakra figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú ítélet érdemi rendelkezését a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Alappal hivatkozott ugyanakkor a felperes fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság a kereseti illeték összegét tévesen állapította meg, ezért azt az ítéletábra a rendelkező részben írtak szerint helyesbítette.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ugyanakkor az alperes a másodfokú eljárásban perköltség-igényt nem érvényesített. A felperes pervesztességére tekintettel köteles a tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az államnak megfizetni.

Budapest, 2017. április 20.

Dr. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

. Benedek Szabolcs s.k.. Magosi Szilvia s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: